

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TARNAVA MICA

INSERATE

conform regulamen. de a-
plicare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 250 Lei
Pe 6 luni . . . 150 Lei
Pentru străinătate 750 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Jertfa

S'a implinit anul, de când armata română a trecut Prutul cu dârza hotărîre de a birui ori a muri. In calendar, un an și acesta ca toți ceilalți; imens însă în cuprinsurile lui de istorie românească. A adunat în sine dureri și griji, jertfe și elanuri pentru o epocă întreagă.

Se convenia fixată pe răbojul vremii o clipă atât de grea. — N'am uitat această datorie. Ne-am adunat deci în sfintele noastre biserici și ne-am rugat. Din toată inima; cu toată smerenia; concentrând în ruga noastră tremurată toată jalea trecutului și toate speranțele viitorului.

Ne era sufletul greu. Purta în el un morman de cifre, în care erau închise morminte sfinte, vieți distruse, familii rămase fără ocrotirea de tată, măicuțe bătrâne cu gândul rătăcit la iadul din Odesa și de prin cele stepe ale morții rusești. Sunt cifrele unui Comunicat oficial, — troiță infiptă la una din marile cotituri ale cărării noastre naționale — care rezuma totalul pierderilor ce le-am avut în întâiul an al războiului sfânt contra satanismului comunist.

Rugăciune, și acest comunicat: așa s'a prăznuit aniversara. Nimic altceva. Nici paradă de serbări, nici gălăgie de vorbe. — In templul jertfei se cere liniște pioasă; în fața troiței durerii, concentrare smerită.

Cugetul se limpezește și se întărește în această contemplație. — Ne-am dovedit popor vrednic. Am înfruntat biruitori isbiri care pe alții i-ar fi prăvălit în neștiință. După un an de trudă, azi ne batem la Harkov și Sevastopol. Și, ca de atâteaori în istorie, jertfa noastră ne apără nu atât pe noi, cât civilizația europeană ale cărei granțe le păzim față de puhoaietele asiatice. Numai 20 la sută pentru noi, pentru eliberarea pământului nostru străbun; tot restul: pentru Europa! — Totuși, luptând fără murmur, n'am înțeles să facem din sacrificiul nostru ostentație. Lăsam altora, cari nu pot arăta fapte, laudă-roșia vorbelor. E tot ce au. Il compătimim pentru această beție a minciunii în care se complac. Comunicatul românesc are și pentru vindecarea lor un leac. Armata noastră, admirată de cei dintâi soldați ai lumii, are astăzi, în ciuda pierderilor de un an, potențial de luptă sporit, precum și o experiență de mare preț.

Oricum, în cele din urmă — asta e sigur — realitatea va vorbi mai tare decât fanfaronada goală, și dreptatea va isgoni minciuna aristocratică dela masa judecății. Căci, dincolo de orice mărunte socoteli politice, prins în cleștele unor tragice realități care nu depindeau de noi, neamul nostru și-a făcut datoria întreagă, disprețuind moartea, cu gândul întreg la viitorul care trebuie să aducă dreptate. Pentru mulți. Pentru toate națiile mici și orop-

Luptând cu vânturile-valurile

Biserica Domnului — Temeiurile unor nădejdi — Cuvântul Sf. Părinte de P. STRĂJERU

Taina viitorului e grea și chinuitoare. Toată lumea ar vrea ca veacurile ce vin s'aducă mai multă stabilitate și seninătate decât trecutul. Prea puțin au fost însă până acum răgazurile de pace prielnică clădirii, și prea multe cutremurele și ruinele. Așa că omenimea cu dor dorește binecuvântările unei liniști de refacere, întremare și propășire. — E așa de scurtă vieța pământeanului, și atât de bogată în doruri îndreptățite, cari, între împrejurări norocoase, ar și putea fi înfăptuite! Duhul răutății însă își bate joc de muritorul pătimăș și-i spulberă mereu și ce biată isbutește să realizeze din visurile sale de ființă ce veșnic tinde spre mai bine. Te cuprinde jalea când urmărești, prin istorie, soarta atâtor așezăminte mărețe, dar prăbușite cu răsnet, ori stăruind doar ca magni nominis umbra.

Singură adevărata Biserică a lui Hristos — Biserica Romei vârhovnicului Petre — face abatere dela legea prăbușirilor, care pare să fie o lege atotstăpânitoare pe globul nostru de lut și țărână. In mijlocul tuturor frământărilor, și în isbeliștea tuturor valurilor, stânca Sf. Petru stă neclintită, înfruntând toate urgiile vremilor și a oamenilor. Far luminos în noapte neagră, și izvor nesecat de balsam vindecător în vremuri de boale și molipsitoare și pustiitoare, ea se vedește chezașie a biruinței Binelui asupra Răului. Tocmai de aceea, pe măsură ce se înmulțesc mizeriile vieții și se îngămădesc norii la orizont, crește și dragostea fiilor săi față de dânsa, până la eroică lăpădare de sine în slujba ei.

Dealtfel asta a însemnat în toată vremea a sluji Bisericii: pătimire sfântă și simțitoare. Sentire cum Ecclesia, cum remarcă Sf. Părinte Pius XII, n'a fost și nu-i altceva decât *Pati pro Ecclesia*. Tâlcul acestei iubiri jertfelnice până la punerea capului? Intuiția limpede că ea este Mireasa Domnului care retrăește, mistic, suferințele Răscumpărătorului făcându-se în felul acesta cu atât mai mult vrednică de iubirea lor fierbinte și necondiționată.

Priveliștea ce o îmbie lumii și astăzi

site. Pentru noi, în primul rând, care nu numai am suferit ca nimeni altul, fără vina noastră, dar ne-am și sacrificat pentru binele tuturor. Sângele eroilor noștri, ca odinioară al martirilor, va fi sămânța dreptății.

Oricare ar fi sfârșitul, această dreptate trebuie să se facă. Intreagă. O cere viitorul Europei. Și dacă n'ar vrea-o oamenii, o vrea Dumnezeu!

Biserica lui Hristos e dintre cele mai înălțătoare. Dela înălțimea scaunului Sf. Petre, actualul Vicar al Domnului, de ziua sa onomastică (sf. Eugeniu) a ținut să atragă luarea aminte a tuturor asupra acestui lucru. Preoți și mirenii se întrec întru a da ascultare glasului ei de mamă. Așa că acțiunea ei pentru pace și pentru răspândirea împărăției lui Dumnezeu poate că niciodată n'a fost atât de intensă, eficace și promițătoare, ca acum. Aceste nădejdi le îndrituește faptul că dorințele Bisericii se silesc să le înfăptuiască aievea mulțime de vestitori integri ai adevărului, modele rari și neîntrecute de virtuți eroice, strălucite luminate ale spiritului, plâsmuitori înțelepți de umanitate nobilă și de iubire demnă de venerație, crini de nepătată nevinovăție și trandafiri purpurii, gata a-și mărturisi crezul creștin chiar și cu vărsarea sângelui. Contemplând această oștire de luptători pentru isbânda unui ideal sfânt, propovăduit de Biserică, Vicarul Domnului a zis, în continuare:

„Sa nu vă indoșiți: Unei astfel de Biserici i-a rânduit Dumnezeu o vreme când se vor întoarce din nou la ea nenumărate minți și inimi, cari dau încă ascultare altor glasuri și se iau după alte idealuri, ori mai bine zis: după idoli mincinoși. Acea zi trebuie să vină, și va veni — pentrucă cuvântul Domnului nu se schimbă — când omenimea, abătându-se dela greșală și dela înșelăciune, va fi gata să-și plece urechea, cu nou interes și cu nouă nădejde, la vorbirea de pe munte, privind iubirea și fraternitatea nemincinoasă. Atunci apoi această omenime, adineaori atât de coruptă de bogăția sa, iar astăzi mai conștie ca oricând de sărăcia sa spirituală, și aiurând în rătăcirea-i ce a purtat-o în fața răspântiei inevitabile și decisive a progresului, se va întoarce să privească în zăriștea strălucitoare a unui creștinism genuin, adânc de neschimbat, și bogat și larg în folositoare și vaste forme de viață familiară și socială, pe Hristos, lumina lumii, adevărat Dumnezeu și om adevărat, strălucind în mijlocul ei îndrumător, chemător și atrăgător, în vreme ce se vor stinge focurile nebune ale profeților mincinoși. Atunci cei mulți, de bunăcredință și cu vedere limpede, nu vor întârzia să înțeleagă că misiunea salvatoare a Bisericii nu e o trezire obosită, ci prelungirea unui prezent ce dănuiește de veacuri, se reînnoiește cu fiecare zi, și împreună cu sine reînnoiește orice cultură ce i-se alătură și vrea să se desăvârșiască; e prelungirea unui prezent care răsădește un viitor plin de făgăduințe, aducător de noi semințe odrăslitoare de roduri

sănătoase, minunate pentru fecunda lor maturitate.

Atuncia, pe pragul unei noi și adevărate orânduiri a popoarelor, va răsună cuvântul Dascălului, inimii căruia, aprinsă de iubire, semnul și isvorul harului, îi este închinată luna aceasta (Iunie): Iată stau la ușă și bat. (Apoc. 3, 20).

Datorința noastră în fața acestei realități din viitorul apropiat? Să pregătim sufletește, cu rugăciunea și cu pilda, cu purificarea și cu pocăința, cu fapta și cu jertfa noastră de fiecare zi și de fiecare ceas, această întâlnire între Hristos și lumea ce are atâta lipsă de El. — Așa ne învață Sf. Părinte dela Roma. Și așa trebuie să facem. Spre mărirea lui Dumnezeu, pentru binele oamenilor și pentru sporirea strălucirii Miresei Domnului.

Răspuns deplin lămuritor și liniștitor.

Cineva, având anumită indoială cu privire la *privelegiul altarului*, conces de Sf. Părinte preoților liturghisitori pe-un răstimp de un an (cum știu și cititorii noștri), s'a îndreptat spre *Sacra Paenitentiară Apostolică* (Officium de indulgentiis), înaintându-i nedumerirea sa și cerând o lămurire în cauză. Dubiul e următorul:

„Oare privilegiul personal, conces Preoților cu Motu Proprio „Summo solacio“, de dt. 12 Maiu a. c., este a se înțelege în sensul Declarației S. Paenitentiară Apostolică din 8 Martie 1929 (*Acta Apostolicae Sedis*, vol. XXI, pag. 168), adecă așa că Preoții săvârșind Sf. Slujbă pot câștiga, cu fiecare sf. Jertfă Liturgică, indulgență plenară și o pot aplica, independent de aplicarea sf. Liturghii, unui suflet aflător în locul curățitor, pe care (suflet) și-l aleg ei, după bunul lor plac?”

La această indoială ce i-s'a adus la cunoștință, S. Paenitentiară Apostolică a socotit că este a se răspunde: *Afirmative*. Făcându-se despre toate acestea raport Preafericitului

Părinte Papa Pius XII din partea Cardinalului Mare Penitențiar în audiența din 8 Iunie a. c., Sf. Părinte a aprobat răspunsul Sacrei Penitențiariei, l-a întărit și a rânduit să fie publicat.

Așa aflăm din actul oficios semnat de Em. Sa Card. N. Canali, marele Penitențiar, în ziua de 10 Iunie 1942 și publicat în *L'Osservatore Romano* (14. VI. 42).

Intoarcere ori numai desbinare?

— Noua orientare a sectarilor baptiști —

Odată cu sosirea primăverii acestui an, s'a pornit un curent nou și în tagma sectarilor baptiști din părțile arădane, unde aceștia se încuibaseră de o jumătate de secol, organizându-se pe 'ndelete și temeinic. Inițiativa se pare că revine fruntașilor baptiști Ioan Ungureanu și Alex. Ruja, cari luând contact cu P. S. Sa Andrei Mageru Episcopul Aradului, au lansat un apel către toate comunitățile baptiste române, cerându-le „o apropiere de Biserica Ortodoxă Română“ și curmarea „oricărei dușmăanii și vorbiri de rău“.

Deasemenea P. S. Chiriarh Andrei a adresat un apel părintesc „Către Baptiștii Români“ în Vinerea Patimilor, indemnându-i să vină acasă din rătăcire.

Gestul este cât se poate de nobil și sfânt. Dar pasul rămâne mai greu de făcut. — Ar fi vorba adecă, într'un apel, de o apropiere între cele două tabere și chiar de un fel de pact de neagresiune, stăvilindu-se huirile reciproce; iar în al doilea apel se stăruiește pentru revenirea baptiștilor noștri la vechea credință avută înainte de defecționare. Și tocmai aci stă greutatea cea mare.

Înșiși semnatarii apelului baptist își dau perfect de bine seama astăzi, după șase luni de frământare, că obstacolul proverbial în căpătării sectare nu se poate înlătura cu una, cu două. Doar la noi, în județul Arad, sectarii baptiști sunt mulți, în numeroase co-

munități bine organizate. Se înmulțiseră în primii ani de după războiu, ca ciupercile după ploaie, chiar și prin parohiile unite. Lipsiau și preoții atunci, prin anii 1918-1924, administrând unul singur câte 3-5 parohii pe alcuria. — Ușor sămănau deci oamenii vrăjmași pe atunci neghina rătăcirii printre enoriașii rămași fără păstor sufletesc ani de-a rândul. Ba chiar mai mult: I. Ungureanu și I. Socaciu înființară în 1922 și un seminar baptist la Buteni, unde se credea că trebuie să fie Canaanul neamului baptist, ca apoi după câțiva ani să ridice acolo și o casă de rugăciune, adevărată biserică monumentală cu trei turnuri și o cruce frumoasă deasupra, care și astăzi rivalizează cu orice catedrală creștină. Peste puțin timp vestiții predicatori mutară seminarul în Capitală, unde funcționează și astăzi. Dar „frații“ Ungureanu și Socaciu s'au despărțit pe urmă, cel dintâiu fiind înlocuit cu al doilea la conducerea „Uniunii Baptiste Române“. — Totuși o desbinare propriu zisă nu se produsese între sectarii baptiști. Preambulii actualei desbinări sunt de dată mai recentă.

S'a întâmplat anume, că I. Ungureanu și T. Fănață să fie arestați pe teritoriul Ungariei și osândiți pentru spionaj la mai mulți ani de închisoare. Aproape 6 ani au petrecut în temnița ungurească, de unde au scăpat numai la intervenția românească printr'un schimb de deținuți politici, care s'a efectuat îndată după anul nou. — Odată cu reîntoarcerea lor în țară, li se va fi trezit și conștiința națională, ajungând a recunoaște, că prin secta baptistă răspândită și la noi de către dușmanii noștri, se subsăpau înseși temelii Statului Român. Ne sunt indeobște cunoscute sentimentele prea puțin sincere și curate ale atâtor baptiști români față de țară care le-a tolerat secta, ca apoi s'o legifereze drept cult recunoscut.

De altă parte Ministerul Cultelor a venit cu o măsură de opreliște, dispunând închi-

FOIȚA „UNIRII“

Focar național-cultural

Documente despre naționalismul luminat, conștient și constructiv al școlii confesionale române unite din Vermeș

de Pr. I. Cipu

Pentru a se vedea ce a însemnat și ce rol a jucat școala confesională în promovarea culturii românești și a conservării conștiinței naționale a poporului nostru sub asupritoria stăpânire a spurcatei pajure cu două capete din trecut, dau publicității câteva documente privitoare la activitatea desfășurată în această direcție de școala noastră confesională română unită din Vermeș.

Socotim cu atât mai oportună publicarea acestor documente, cu cât în timpul din urmă în coloanele „Unirii“ s'a pus pe tapet și desbătut problema reînființării școlilor confesionale. — Iată cuprinsul lor:

„In 11 Aprilie 1905 st. n., școala noastră fu vizitată de unul din organele stăpânirii, d. subinspector Eugeniu Földi din Lugoj, care în marea lui dorință de progres, în special în școlile noastre — avu amabilitatea de a declara franc, că nu e mulțumit cu progresul aflat în școală, ne fiind elevii, vezi Doamne, destul de exercitați în vorbirea maghiară. Apoi dacă o

zice dl subinspector: vezi bine, că așa o fi! Numai când dl subinspector va fi mulțumit cu progresul, atunci ne și putem lua rămas bun dela progres?!“ (cf. „Cartea de aur a școlii române unite din Vermeș“, pag. 7—8).

*

„Cu finea lunei lui Ianuarie a anului 1907 se svonise că noul inspector reg. ung. de școle din Lugoj va vizita școlile din districtul propretorial al Bocșei, ceace s'a și întâmplat.

La începutul lunei Februarie 1907 vizitează d-sa școala din Vermeș. Examinează puțin din limba maghiară și atunci trece la adevăratul scop al vizitei sale: corteșirea pentru alegerea de deputat, care era fixată pe ziua de 14 Februarie 1907.

Candidatul coaliției era jidanul Iulian Weiss, iar al partidului național Dr. Valeriu Braniste, candidat în locul deputatului Coriolan Brediceanu, ales în 30 Aprilie 1906, dar al cărui mandat îl nimicise guvernul resp. dieta coaliționistă pe motive foarte drastice, că adecă alegerea lui n'ar fi expresiunea voinței alegătorilor.

Inspectorul Bérecz, după ce a făcut trista experiență că aici nu și-a aflat omul, pe care să-l poată nici ademeni cu promisiuni mincinoase și nici intimida cu amenințări, cum e de ex. că îmi voi pierde pensiunea ș. a., și-a luat drumul spre Jidovin, declarând însă, că va mai veni pe la Vermeș. Înainte de plecare, însă, declară că progresul din limba maghiară în

clasele II-a și a III-a nu e suficient. Deasemenea declară că odaia de școală nu corespunde exigențelor legii și se va îngriji ca să o închidă“ (cf. Cartea de aur a școlii, pag. 9—10).

Aceste documente vorbesc destul de elocvent, — orice comentariu fiind superfluu. — despre naționalismul curat, vajnic și intransigent, care nu cunoștea compromisiuri lașe — nu numai al dascălului Iosif Micleu, care a așternut în „Cartea de aur“ a școlii aceste date prețioase, ci în general al tuturor dascălilor noștri români uniți.

*

Spre a zădărnici planurile Stăpânirii de maghiarizare a Românilor din Vermeș prin statificarea școlii confesionale, pe motivul că localul acesteia n'ar întruni condițiile fixate de lege, dărzul luptător naționalist de pe aceea vreme, distinsul patriotop Nicolae Bolboca, a luat inițiativa zădăririi unui nou local de școală confesională, care în 19 Sept. 1907 a fost isprăvit, iar în 1908 a fost dat menirii sale.

Spre a rămâne urmă despre „jertfa“ poporului gr.-cat., precum și despre avântul ce a luat în mișcarea culturală această comună“, cu prilejul punerii temeliei acestui așezământ, s'a redactat următorul document comemorativ:

„Poporul român de confesiunea gr.-cat. din Vermeș, după o stăruință neobștită de trei ani, în luptă cu sărăcia, apăsătoare cu dușmanii interni ai progresării popo-

derea tuturor caselor de rugăciune ale sectarilor baptiști. Prin aplicarea acestei măsuri ministeriale, turma baptistă a rămas complet derutată și, bine înțeles, profund nemulțumită.

Și tocmai într-o atare situație i se imbie reîntoarcerea acasă. — Iată greutatea pasului de făcut.

Totuși, luarea contactului între conducerea bisericii și aceea a baptiștilor în scopul unei vădite apropieri, constituie cel mai important eveniment confesional aci la granița de vest a țării. Și ca atare nu-l putem trece cu vederea, nici trata cu nepăsare.

Cele două apeluri subliniază necesitatea recunoașterii în mod sincer, că porunca vremii este „de a se surpa peretele cel din mijloc al despărțiturii, vrăjmășia” (Efes. 2, 14). — P. S. Episcopul Andrei arată „marea pagubă sufletească ce a rezultat pentru neamul nostru din această desbinare... Cei ce ne numim cu adevărat creștini suntem datori a ne înfrăți în dragoste... În loc de a ne iubi unii pe alții și a cunoaște astfel pe Dumnezeu, care este dragoste (I Io. 4, 16), am început a ne huli unii pe alții. Eu cred că duhul Domnului Isus Hristos nu a fost între noi în timpul hulirilor reciproce”. Și constată cu mâhnire: „S'o recunoaștem deschis că noi: ortodocși și baptiști, ne-am urit îndelung și ne-am hilit îndeajuns. Streinii pot fi bucuroși, că zizania sămănată între noi a dat roadă bogată, de care Mântuitorul nostru a plâns, iar Satana s'a bucurat. A sosit timpul să nu mai facem lucrurile Satanei, ci pe cele ale Mântuitorului” (Fil. 4, 1). — Apoi încheie astfel: „Noi nu ne gândim ca să Vă lipsim pe voi de mângăierea rugăciunilor, închizându-vă cu forța casele voastre de rugăciuni, ci voim numai să le dăm o nouă viață, rugându-ne alături de voi, în duhul strămoșilor noștri. Punând alături ceea ce avem mai bun în suflet și unii și alții, neamul nostru, care este creștin din leagăn, vă putea trăi o viață creștinească renăscută. Să ne pregătim de pe acum pentru această renaștere sufletească,

rului român peste tot, în dorul de a pune capăt multelor șicane din partea Stăpânirii ungurești, care sub pretextul că clădirea, ce servea ca odaie de școală, ce se află în curtea școlii, dela prezenta clădire spre Sud, nu corespunde condițiilor legii de instrucțiune, voia să pună mâna cu orice preț pe școală și să o statifice și în consecvență să maghiarizeze și poporul român din Vermeș, dar și setos de a se (adăpa) lumina cu lumina adevăratei științe și a cultiva în dulcea-i limbă națională română, la neobosita stăruință a actualului paroh și protopop al Vermeșului, cu sediul aci în Vermeș, M. On. d. Nicolae Bolboca, la al cărui îndemn și stăruință s'a preliminar și repartizat pe credincioșii gr.-cat. din loc în anul 1903, spre scopul clădirii unei sale noi de învățământ, suma de 1000 koroane, iar în anul 1907 suma de 3000 koroane, contribuind și biserica română gr.-cat. din loc din venitele sale, cu aproape 2000 koroane — izbutit-a a pune pe intravilanul Bisericii gr.-cat. din loc temelia acestei clădiri, închinată științei și luminării poporului din această comună, spre tot ce este drept, bun și românesc, în anul mântuirii 1907 și al trecerii la sf. Unire al LIV”. (Ibid. pag. 12).

Poate vedea oricine că aceste documente prezintă o elocventă apologie a școlii confesionale și pledează convinsător pentru reînființarea acesteia.

pentru ca atunci când Dumnezeu va binevoi — după ce ne-a trecut prin focul încercărilor — să ne statornicească hotarele pentru noua țară, noi să putem intra în ea reînnoiți în Duh”.

Cu adevărat potrivit pun întrebarea conducătorii baptiștilor arădani, pe care oricine o repetă: „Care dintre frații baptiști ar putea rămâne nemișcat la aceste cuvinte isvorâte din adevărată inimă de creștin și român?” — Fruntașii baptiști I. Ungureanu și Al. Ruja țin apoi să dea și unele lămuriri suplimentare: „Nu pomenitele restricțiuni (ministeriale, cu închiderea caselor de rugăciuni) ne-au determinat pe noi să luăm contact cu Autoritățile Superioare ale Sf. Episcopii Ort. din Arad, ci împinși de dragostea lui Dumnezeu și dragostea ce-o avem față de neamul nostru român — pentru cauzele noastre naționale românești am suferit temnița grea ungurească — ne-a îndemnat la acest fapt creștinesc”.

Prin scrisoarea publicată în „Biserica și Școala” No. 16 din 19. IV. a. c., numiții fruntași desvăluie opera ascunsă a streinilor baptiști, cari după paravanul sectar lucrau pentru înstreinarea membrilor de neamul și țara lor. „Noi ne-am făcut datoria la timp și am arătat celor în drept lucrarea nefastă a streinului Ev. Gill, care sub masca baptistă lucra contra noastră și care după ce și-a mutat cartierul în țara vecină a făcut declarația că: nu va pleca de acolo până când tot Ardealul va fi luat dela România. Dacă încă nu s'au luat măsurile pentru îndepărtarea lui dela noi, nu noi suntem vinovați de aceasta, și nici poporul baptist român”. — Și continuă: „Atragem atențiunea celor ce încă păstrează în sufletele lor din învățăturile date de streini și înstreinați, cari luând cunoștință de apelul nostru ne calomniază spunând neadevăruri că silim pe baptiști să treacă la ortodocși, că tot ei au fost care ne-au improșcat cu noroi atunci când apăram drepturile baptiste, drepturi la cari ei au renunțat iarăși de dragul streinilor și înstreinaților, că dacă nu vor înceta cu ura și calomnia... vor fi urgișiți de Dumnezeu și vor purta asupra conștiinței lor și vina desbinării pentru viitor...”

„Dacă noi am știut să primim între noi și în adunările noastre cu atâta dragoste chiar pe acei ce ne erau și ne sunt dușmani, cu atât mai vărtos datori suntem să primim între noi pe cei din neamul nostru și să ne unim sufletele cu toții...”

„Apelul nostru nu este poruncă pentru nimeni, ci ca unii ce vedem ceva mai departe decât alții ai căror ochi sunt întunecați de interesele lor, credem că este timpul să ne trezim și să încetăm cu hula la adresa altora... Judecați voi ce este mai bine: Să continuăm a ne vorbi de rău, refuzând mâna de pace ce ni se întinde, sau să încetăm cu hula și să primim pacea? Vrem adunări închise ale căror membri să hulească pe alții, sau vrem adunări deschise în cari să se predice dragostea lui Dumnezeu și unirea tuturor în jurul Crucii lui Hristos?”

Așa glăsuesc fruntașii baptismului arădan, luând ca temelie de apropiere față de biserică tocmai dragostea, chiagul care formează cea mai trainică legătură între frați. — De altcum în aceste apeluri predomină două trăsături caracteristice, cari se impun a fi subliniate: 1) faptul constat și recunoscut deja, că printre sectarii noștri mișună o seamă de agenți înstreinați de aspirațiile sănătoase ale neamului, cari paralel cu erezile propagate duc și o campanie bine camuflată contra Statului, recrutându-i dușmani noi dintre înșiși cetățenii lui români, din fire buni patrioți și cu dragoste primitivi de

streini; 2) adoptarea mijlocului comun de înțelegere între biserici și baptiști prin cultivarea dragostei în locul atâtor huliri și lucrături răutăcioase.

Roadele acestei apropieri deocamdată se întrezăresc numai în orașul Arad, dar și aci cu anumite rezerve. — În adunările baptiste „Speranța” și „Sega” deja predică și preoții ortodocși uneori; iar de Ziua Eroilor au participat la procesiunea bisericească și baptiștii cu corul „Speranța”, executând câteva cântece religioase, între cari și imnul liturgic „Sfânt e Domnul Savaot”.

Celelalte comunități din diasporă au primit apelurile cu toată răceala inimii. Ba predicatorii satelor nici n'au citit măcar aceste apeluri membrilor adunării. Deasemenea „Uniunea Baptistă Română”, prin președintele Socaciu și secretarul Dumitrașcu dela București, se menține în totală rezervă.

Astfel stând lucrurile, confrății preoți de prin parohiile împânzite cu sectari, au cuvântul. Și pragul pastorației individuale îi cheamă la un apostolat nou: căutarea oilor rătăcite din turmele lor.

Pr. Iosif Stoica

Jertfă românească pentru înnoirea lumii. „La împlinirea unui an de lupte — așa sună comunicatul dat de Președinția Consiliului de miniștri spre a fixa în cronică neamului jertfa națională a anului făuritor de nou destin — dăm situația pierderilor noastre în războiul sfânt, în contra bolșevismului”. Iată această icoană:

„Totalul pierderilor noastre — morți, răniți și dispăruți — este de: 5998 ofițeri; 2633 subofițeri; 148941 trupă.

Repartizate pe faze de luptă, pierderile se grupează astfel: 1. Operațiile din Basarabia și Bucovina: 1268 ofițeri, 566 subofițeri, 29741 trupă, reprezentând 20 la sută din totalul pierderilor. — 2. Operațiile dela Nistru la Bug și cucerirea Odesei: 3839 ofițeri, 1554 subofițeri, 34349 trupă, reprezentând 63 la sută din totalul pierderilor. — 3. Operațiile între Bug și Nipru și la Marea de Azov: 355 ofițeri, 187 subofițeri, 7523 trupă, reprezentând 5 la sută din totalul pierderilor. — 4. Operațiile din cursul anului 1942 (Kerci, Doneț, Sevastopol): 536 ofițeri, 326 subofițeri, 17328 trupă, reprezentând 12 la sută din totalul pierderilor.

Ținând seama că 70 la sută din aceste pierderi reprezintă răniți vindecați și buni de luptă; — adăugând noile contingente sub arme, potențialul de luptă al armatei române este mult mai mare decât la începutul războiului. — Cu acest potențial sporit, cu experiența unui an de luptă, cu un armament puternic, cu un moral călît în atâtea bătălii victorioase, România pășeste în al doilea an de război, cu încredere nezdruincată în victorie.

La încheierea unui an de lupte închinăm acestor Eroii ai Neamului și Armatei noastre glorioase, recunoștința Patriei”.

Ridicarea satelor. Aceasta este, ne dăm seama cu toții, problema fundamentală a viitorului românesc. Mai sunt ele multe altele, de tot felul, la care trebuie să ne gândim și pe care trebuie să le rezolvăm, ca să ne putem împlini misiunea de avantgardă a civilizației europene la granițele Asiei. Dar cea dintâi, cea de temelie este: satul românesc, plugarul român, care trebuie să fie sănătos, spornic, luminat, înstărit.

Cât de mult e de făcut pe acest teren, ne e teamă și să ne gândim. Fiindcă vitregia vremii ne-a făcut să putem începe foarte târziu, în comparație cu alții, această operă de

înaintare. Și chiar de atunci, câte am făcut oare din câte trebuiau și din câte puteau fi făcute?! Amintindu-ni-le toate, ne simțim conștiința greu încărcată. De aceea ne bucurăm de orice pas, de orice privire înțeleghătoare îndreptată spre acest ogor.

Avem acum un astfel de prilej de bucurie. Cinci mii de învățătoare vor începe, în Iulie, cursuri speciale de pregătire pentru un „misionarism social“ în mijlocul satelor. Vor fi instruite, îndeosebi, în vederea îngrijirii sanitare și igienice a satelor, dar și pentru a fi îndrumătoarele sâtenelor în treburile gospodăriei casnice. — Este drept și firesc, ca pentru plusul de muncă ce-l vor depune pe acest teren, să capete o remunerație osebă. Ea va fi însă o cheltuială rodnică și binefăcătoare.

Ni se anunță de asemenea, că se va proceda la fel și cu un anumit număr de învățători, cari urmează să se desăvârșască în ale agriculturii și gospodăriei plugărești, spre a deveni, alături de agronomii ministerului agriculturii, pârghia de ridicare a plugărimii noastre în muncirea și valorificarea gliei strămoșești. Acum, la început, nu se poate mai mult decât un astfel de învățător la fiecare plasă. Dar acesta e numai începutul.

La acest punct ne permitem o modestă sugestie. — Ministerul agriculturii a numit în fiecare comună câte un *agent agricol*: unul din plugarii satului, care primește o remunerație lunară aproape egală, ori chiar mai mare decât salariul unui învățător începător. Nu știm ce roade a dat această funcție nouă, destul de costisitoare. Știm însă că măsura e departe de a fi populară în mijlocul țărănimii. — Credem că ar fi mult mai nimerit să se încredințeze, pe cât se va putea, această funcție celui mai destoinic dintre învățătorii satului. Chiar fără cursuri și pregătire specială, el tot va fi mai bun îndrumător decât unul din plugarii fără școală, lipsit de autoritate în fața semenilor și de îndemânare în întocmirea multelor statistici și rapoarte ce i se cer. Ar înceta și o seamă de rivalități și invidii din familia satului. Ar fi și mai economic, învățătorului urmând a i se da o remunerație mai modestă care, de sigur, i-ar prinde foarte bine pentru a-și cârpi nițel salariul insuficient de azi.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat Arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarele numiri în sânul clerului eparhial: *Elie Magda* din Alba-Iulia—Maieri, a fost numit paroh la Alba-Iulia—Lipoveni și protopop districtual; *Vasile Pitea* din Găbud, la Copand; *Victor Tufan*, expulzat din Ungheni, a fost numit la Adămuș; *Ion Pădureanu* din Alămor, la Raranca (Bucovina); *Vasile Bungărdanu* din Năoiu, la Suatu; *Vasile Beldeanu* din Suatu, la Năoiu. — Păr. Gh. Simu din Dumbrăveni a fost promovat protopop actual al districtului Dumbrăveni.

Păstorul cel mare în mijlocul turmei. Părinții Franciscani Români Uniți își au biserica și parohia lor în Drăgești (Bihor), unde, pe lângă toate amărăciunile zilei, satele din jur au alergat în pelerinaj Duminecă, în 14 Iunie c. Printre fiii săi sufletești se afla în acea zi de sărbătoare și I. P. S. *Valeriu Traian*, care a slujit în sobor de preoți și a predicat mulțimilor credincioase. Răspunsurile la sf. liturghie le-a dat corul tineretului din Beiuș, sub conducerea păr. M. Bruckenthal.

Pelerinaj la Totești. De când Părinții Iezuiți Români Uniți își au casa la Totești (eparhia Lugojului), se fac aci, an de an, pelerinaje la care ia parte multă lume credincioasă. Anul acesta pelerinajul a avut loc a treia Duminecă după Rusalii. În fruntea pelerinilor era însuși Preaf. *Ioan Băian*, care, în sobor de preoți, a slujit sf. liturghie sub cerul liber, predicând mulțimilor ce-l ascultau cu pietate.

Danie marinimoasă. Bunii creștini *Iosif Cantor* și soția sa *Ileana* din Boian, la îndemnul păstorului lor sufleteș, au dăruit în scopul zidirii unei biserici noi în satul lor, 100.000 Lei (una sută mii Lei). Fapta acestor soți binecredincioși e atât de frumoasă, încât nu poate fi lăudată îndeajuns. — Cel de sus să le răsplătească din nemărginirea bogățiilor sale, iar pilda lor fie îndemn și pentru alții să porceadă la fel. (Pr. *Ispas Moldovanu*).

Locale. Lunia viitoare, de praznicul Sf. Apostoli Petru și Pavel, va predica în catedrală păr. *Dumitru Neda*, canonic mitropolitan; iar Dumineca ce-i urmează, a șasea după Rusalii, va predica păr. *Andrei Plaianu*, prof. de religie.

— Dintre cei 80 candidați și candidate prezentați la liceul „Sf. Vasile“ de băieți și „Sf. Ecaterina“ de fete, pentru *bacalaureat*, au reușit la proba scrisă 67, iar la proba orală 59. — La *Liceul Commercial*, din 91 de candidați, au fost trecuți, la proba scrisă, 71, reușind la cea orală 65.

— La împlinirea unui an dela intrarea României în războiu s'a slujit în catedrală un Tedeum, pontificând Preaf. *Vasile Aftenie* în sobor de preoți. Au luat parte autoritățile locale bisericesti, școlare, militare și administrative.

Scolite Blajului și figurile lor proeminente au fost elogiute la *Radio* din București săptămâna trecută de d. *Aug. Caliani*, fost profesor și director la liceul blăjan de băieți. Cuvântul cald, cuminte și cumpănit, al d. Caliani, nu ne îndoim că a fost ascultat cu luare aminte și a înduoșat și pe cei străini de acest focar național-cultural român din trecut și de astăzi.

Aripă nouă la Reședința episcopescă din Lugoj. După cum aflăm din Nr. 11—12 al „Sionului Românesc“ (20. VI. 42), clădirea în roșu, care întregește Reședința episcopescă, de va fi timpul favorabil, are să fie gata curând de tot. Aproape toate lucrările necesare la terminarea completă a edificiului, sunt date în antrepriză. Și sunt nădeji că va și fi plătit totul, cu concursul preoților din eparhie și a credincioșilor înțeleghători.

Comemorarea lui Kopernikus. Anul viitor se împlinesc patru veacuri dela moartea vestitului astronom și matematician Kopernikus. Veleatul acesta vreau să-l sărbătorească demn institutele germane pentru promovarea științei, editând întreaga operă a nemuritorului bărbat de știință. Opera aceasta va cuprinde, pe lângă lucrările lui celebre, și scrisorile, documentale și manuscrisele rămase dela el. Tipăritura plănuită va aduce și facsimilul originalului care susținea și prezenta legea învârtirii sistemului solar. Pentru editarea acestei opere au fost angajați cei mai de seamă specialiști.

AVIZ. Membrii Asociației preoțești „Sf. Nichita al Remesianei“, sunt invitați să participe la *exercițiile spirituale anuale* ce se vor ține la Blaj, între 6-10 Iulie c.

CARTI & REVISTE

ION POPU-CÂMPEANU: *Bumbacul*. București. 1942. Pagini: 21. Prețul: 8 Lei.

Harnicul, și totuși excesiv de modestul profesor pens. dela Blaj, păr. *Ion Popu-Câmpeanu* a mai scos o broșură de popularizare la „Cartea Românească“ din București („Cunoștințe Folositoare“ Seria B, Nr. 75). Puțină lume va fi știind că bumbacul începe să fie o plantă autohtonă și în România, cu un viitor mult promițător pentru gospodăria românească. Lămuririle date de autor dumiresc o curiozitate îndreptățită.

Arhim. ANTIM NICA: *Aspecte misionare din Basarabia*. Chișinău, 1942. Pagini: 42. Prețul: ?

Misionarismul basarabean și-a găsit în Preacuv. A. Nica un admirator iscusit și devotat. Chiar și așa prinsă fugar, icoana acestui misionarism ce s'a luptat nu numai cu schismaticii din casă (rascolnicii) ci și-a avut reprezentantul până în Japonia îndepărtată (în persoana arhim. Anatolie Chihai), e schițată în linii vii și limpezi de autor, actual vicar al Misiunii Ortodoxe Române în Transnistria.

IOSIF E. NAGHIU: *Viața viitoare în bocetele românești*. București. 1940. Pagini: 54. Prețul: ?

Foarte bine documentat în chestie, autorul, răzimat pe isvoare vechi și noi, și pe o colecție proprie ce are în manuscris, călăuzește pe cetitor în lumea de

credințe ale neamului nostru privitor la viața ce ne așteaptă după ce părăsim valea plângerii. — Lucrarea păr. diacon Naghiu e o ferestrucă ce îngăduie o privire în însuși sufletul românesc profund smerit și senin cugetător în fața tainelor mai presus de fire ale vieții de dincolo de mormânt.

Ephemeris Dacoromana. Anuario della Scuola Romana di Roma. Vol. IX. Roma. Libreria di Scienze e lettere. 1940, în 40 445 p.

Anuarul școlii române din Roma s'a impus în lumea științifică prin cercetările arhivelor inedite ale Cetății Eterne (asupra importanței acestor arhive: Vladimir Ghica: Spicuri istorice, cap II, Volumul IX al acestei publicații științifice se deschide cu o prefață scrisă de dl Em. Panaitescu, directorul școlii diu Roma. Dl E. Condurachi se ocupă de monumentele creștine din Ilyricum. În 119 pagini aduce multe contribuțiuni noi pentru cunoașterea creștinismului antic din Ilyricum. Se ocupă de monumentele arheologice, epigrafice și literare. Dl Leon Țopa se ocupă de o problemă de istorie antică: Relațiile dintre forma de guvernământ și organizația militară dela Grachi până la August. Dl D. Ciura studiază o problemă bibliologică: — Scrisul latin în Țările Române. — Dl Petru Iroaie studiază Cântecul popular istroromân, iar dl T. Onciulescu se ocupă de G. Vegezzi-Ruscalia, marele filoromân din secolul trecut. O publicație științifică atât de mare — de aproape 500 de pagini — ar trebui să aibă la sfârșit și un indice de nume. Ar fi de dorit să se alcătuiască indice și pentru volumele anterioare. — (Iosif E. Naghiu).

Telefonul „Unirii“

N. Tărnăveni. Am primit 150 lei în contul abonamentului pe anul curent.

Dr. C. Făgăraș. Am primit 500 Lei. Vă mulțumim pentru suprasolvire.

B. Turda. Am primit 300 Lei. Almanahul s'a trimis prin Librăria Seminarului.

B. Brașov. Confirmăm primirea sumei de Lei 170.
P. București. Am primit 50 Lei, diferența de abonament.

Iancu. Alba-Iulia. Abonamentul, 250 Lei, predat personal s'a înregistrat în contul Dvoastră.

Dr. Bărsan. Buteni. Confirmăm primirea abonamentului pe 1941 și 1942.

N. Arad. Am primit 1175 Lei, care s'a contat în abonamentul d-lor Dr. V. Bleda, Dr. N. Maior, și Dr. S. Păscuțiu. Vă mulțumim.

B. Zlatna. Am primit 500 Lei pentru d. Traian Iancu și Dna Olimpia David.

Parohia Petroșani. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

Manollă, Constanța. Am primit 100 Lei în contul abonamentului pe anul curent.

Miclea. Petroșani. Confirmăm primirea sumei de Lei 250, abonament pe anul curent.

Cădaru; Tămășeni. Am primit 450 Lei. Suma de 200 Lei am predat-o Unirii Poporului.

MITROPOLIA ROMÂNĂ UNITĂ — BLAJ

Nr. 4201—1942

CONCURS

La Academia teologică română unită din Blaj este vacant postul de *secretar*.

Cei cari doresc să ocupe acest post, pe lângă condițiile cerute de Art. 3 și 58 din Codul funcționarilor publici, trebuie să mai întrunească următoarele condiții:

1. Să fie de religie română unită.

2. Să fie preot sau cel puțin absolvent al Academiei teologice. Cererile însoțite de actele doveditoare, se vor înainta până în ziua de 10 Iulie 1942 Consistorului Arhiepiscopesc din Blaj. Cererile cari nu vor fi însoțite de acte, nu vor fi luate în considerare. Postul se va ocupa pe data de 15 Iulie 1942.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 20 Iunie 1942.

ss. **Dr. Victor Macaveiu**
vicar general